

Jauka teorija par labā un ļaunā cīņu un labā nenovēršamo uzvaru.

Labais vienmēr uzvarēs ļauno, ne tāpēc, ka tas ar kau ko atšķirtos vai būtu labāks par ļauno, bet gan tāpēc, kas tas ir izdevīgāks lielākam cilvēku skaitam. Tas ir izdevīgāks lielākam cilvēku skaitam ne tāpēc, ka tas atšķirtos ar kaut ko no ļaunā, bet tāpēc, ka cilvēki par labo uzskata to, kas viņiem ir izdevīgi, un izdevīgāks viņiem ir labais, un vienīgi tāpēc, ka par labo viņi uzskata to, kas viņiem ir izdevīgi, un lielāks cilvēku skaits ir lielāks par mazu cilvēku skaitu, tāpēc labais ir izdevīgāks lielākam cilvēku skaitam.

Labais neatšķiras no ļaunā, tāpēc, ka labais ir tas pats ļaunais. Ja uz to skatās no otras puses, cilvēki skatās uz lietām no savas puses, tāpēc cilvēku uzskati par labo un ļauno atšķiras. Cilvēki, kuru intereses radikāli atšķiras, liekas ļauni, jo cilvēki par labu vai ļaunu uzskata to, kas atbilst viņu interesēm. Tāpēc labais atbilst lielākas cilvēku daļas interesēm, jo lielāks cilvēku skaits ir lielāks par mazāku cilvēku skaitu.

Cilvēki par labu uzskata to, kas viņiem ir izdevīgi, tāpēc, ka kaut kā jau ir jāatšķir tas, kas viņiem ir izdevīgi no tā, kas viņiem nav izdevīgi. Tāpēc par labo viņi uzskata to, kas viņiem ir izdevīgi. Jo cilvēki vispirms kārtām rūpējas par savām interesēm, un pareizi dara, cilvēku intereses atšķiras. Tāpēc atšķiras cilvēku priekšstati par labo un ļauno, cilvēki, kuru intereses sakrīt, liekas labi un cilvēki, kuru intereses radikāli atšķiras, liekas ļauni, jo cilvēks par labu uzskata to, kas atbilst viņu interesēm, jo viņi rūpējas par savām interesēm, un pareizi dara, viņi pareizi dara, jo par kādām gan citām interesēm viņiem būtu jā rūpējas? Tāpēc citu cilvēku altruisms mums liekas labs dēļ mūsu egoisma. Jo cilvēki rīkojas izejot no savām interesēm, tāpēc labs liekas tas, kas atbilst manām interesēm, un tā jau vispār ir. Tāpēc labais vienmēr uzvarēs ļauno, jo tas atbilst lielāka cilvēka skaita interesēm, un lielāks cilvēku skaits ir lielāks par mazāku cilvēku skaitu. Cilvēki rūpējas par svešām interesēm tad, ja tas ir izdevīgi viņu interesēm, ja tas sagādā prieku. Kāpēc tas sagādā prieku, es nezinu, bet sagādāt sev prieku atbilst savām interesēm, tāpēc cilvēki sagādā sev prieku, jo tas atbilst viņu interesēm, un tāpēc darīt labu sagādā prieku cilvēkiem, sagādāt sev prieku liekas labi, tāpēc ka tas atbilst viņu interesēm. Cilvēki rūpējas par savām interesēm, tāpēc viņi sagādā sev prieku, tāpēc viņi rūpējas par citiem cilvēkiem, jo tas sagādā prieku. Kāpēc tas sagādā prieku es nezinu, bet tas atbilst viņu interesēm, un cilvēki jau rūpējas par savām interesēm, tāpēc viņi rūpējas par citiem cilvēkiem, un viņi pareizi dara.

Cilvēki skatās uz vienām un tām pašām lietām no dažādām pusēm un tāpēc viņu uzskati par labo un ļauno atšķiras. Tāpēc tas, kas vieniem sagādā prieku, otriem prieku nepavisam nesagādā. Tāpēc sagādāsim sev prieku un darīsim labu. To, ka tas tā ir jādara, es zinu, bet to, kas ir labs un kas ir ļauns gan nē. Jo starp labo un ļauno nav nekādas atšķirības, jo cilvēki skatās uz lietām no dažādām pusēm un viņu intereses atšķiras.

Var jau būt, ka tas viss nav pareizi, bet tas ir diezgan loģiski un no tā izriet vienīgi tas, ka cilvēki dzīvos mierīgi un priecīgi, ja viņi ievēros viens otra intereses, jo lielāks cilvēku skaits ir lielāks par mazāku cilvēku skaitu.

Maigās svārstības pēc "Eiropas nolaupīšanas"

Viņi glezno visu acu priekšā tagad, kad trauslo olas čaumalu (plāno kultūras slāni) draud pārplēst pēc brīves alkstošais nenobriedušais cālis. Viņu darbības motīvs diez vai ir šīs čaumas cementēšana (jo viss jau notiek kā tam ir jānotiek), vienīgi stiprs apvalks ir garants augļa pilnvērtīgam briedumam, kuru atsvabinājušos, neaizpūtīs pirmie spēcīgākie pasaules vēji...

Viņi vienkārši glezno un, acīmredzot, vēlas, lai vērtē viņu glezniecību. Taču glezniecība vēl tikai top, un izstāžu zāles atmosfēra vedina domāt ne tikai par to, kas būs redzams gatavajos darbos, bet arī par to, kas tiem nāk līdz. Un līdz tiem nāk viss.

Sis viss jau ir līdzās viņiem vienmēr, kā jebkuram māksliniekam, neatkarīgi no kāda pasludinātās mākslinieka un mākslas autonomijas. Protams, ka mākslai ir savi iekšējie attīstības likumi, taču laikmeta domas dzīvo blakus, lai kā arī no viņām necenstos atbrīvoties. Atvērtība pret tām garantē esošā un bijušā sasummēšanu, bilanci par nozarē paveikto, neko vairāk (arī tas ir daudz). Vairāk izdara tē, kurus sauc, teiksim, par Rafaelu, Šekspiru, Mocartu, Ģēti.

Izstāde šo atvērtību fiksē. Skatītāju klātbūtne pasaules klātesamību tikai izakcentē. Iespējams psiholoģiskais diskomforts var izpausties kā neiespējamība kāda klātbūtnē strādāt. No tā izrietētu secinājums – izstāde, lai kā arī iecerēta, nav izvērtusies par *show*, par mākslinieku parādi modernajos komunikācijas paraugdemonstrējumos. Viņi *strādā*.

Viņi fiksē paveikto: ko izdarījusi glezniecība, tēlojot cilvēku. Varbūt arī to, ko tai iznācis pārvarēt ceļā uz šo tēlainību. Bet – tas, ko viņa ar cilvēku vēl grib darīt, paliek mīkla. Esamība (klātesamība) paliek savās robežās, tās netiek paplašinātas ar jaunu pieredzi. Robežas nospraudusi *vienu* tradīcija, tādēļ kādreiz uz šo grupu attiecinātais apzīmējums "posttradicionālisms" šķiet pārags apstākļos, kuri top par tagadējās Eiropas apstākļiem. Sis "post" varētu norādīt uz pēctecību pēckara Latvijas mākslā, skolas apgalvojumu un reizē noliegumu. Savukārt "post" Eiropas kontekstā (un galvenais šī raksta pasaussais patoss izriet no tā, ka daži no viņiem spētu iekļauties šajā kontekstā) nozīmētu tradicionālā erocentrisma

pārvarēšanu – nevis noliegšanu, bet gan bagātināšanu.

Kas liek runāt par viņiem, šķietami tik dažādiem, tādos vispārīgajos? Acīmredzot, līdzīgais samānāms tik lielā mērā, ka ļauj izdalīt kopīgas iezīmes, kuras gribas piedēvēt par piederīgām Eiropiskajai modernajai (klasiski modernajai) glezniecībai. Vai drīzāk – ne glezniecībai, bet gan eiropiskajai tradicionālajai domāšanai. Šī domāšana, pirmkārt, uzsver *individu* un tā svārstīšanos starp iedomātajiem antagonistiskajiem pretstatiem, populārākie no kuriem ir pretstats starp garu un matēriju. Visi grupas gleznotāji vai nu nosacīti vai mazāk nosacīti nodarbojas ar cilvēka apoloģētiku (ir klasiski figurālisti pat ar vienu figurālisma detaļu savos darbos). Viņu tēli ir *vēstījosi*, tie stāsta par noteiktiem stāvokļiem vai sajūtām starp tveramo un netveramo, zūdošo un nezūdošo, dzimstošo un mirstošo. Protams, ka uz apgalvojumu, ka patiesības paušana ir nozīmīgāka par indivīda izpaušmi, viņi ar pilnām tiesībām var atbildēt ar Ničes vārdiem: "Labirinta cilvēks nekad nemeklē patiesību, bet vienmēr tikai Ariadni".

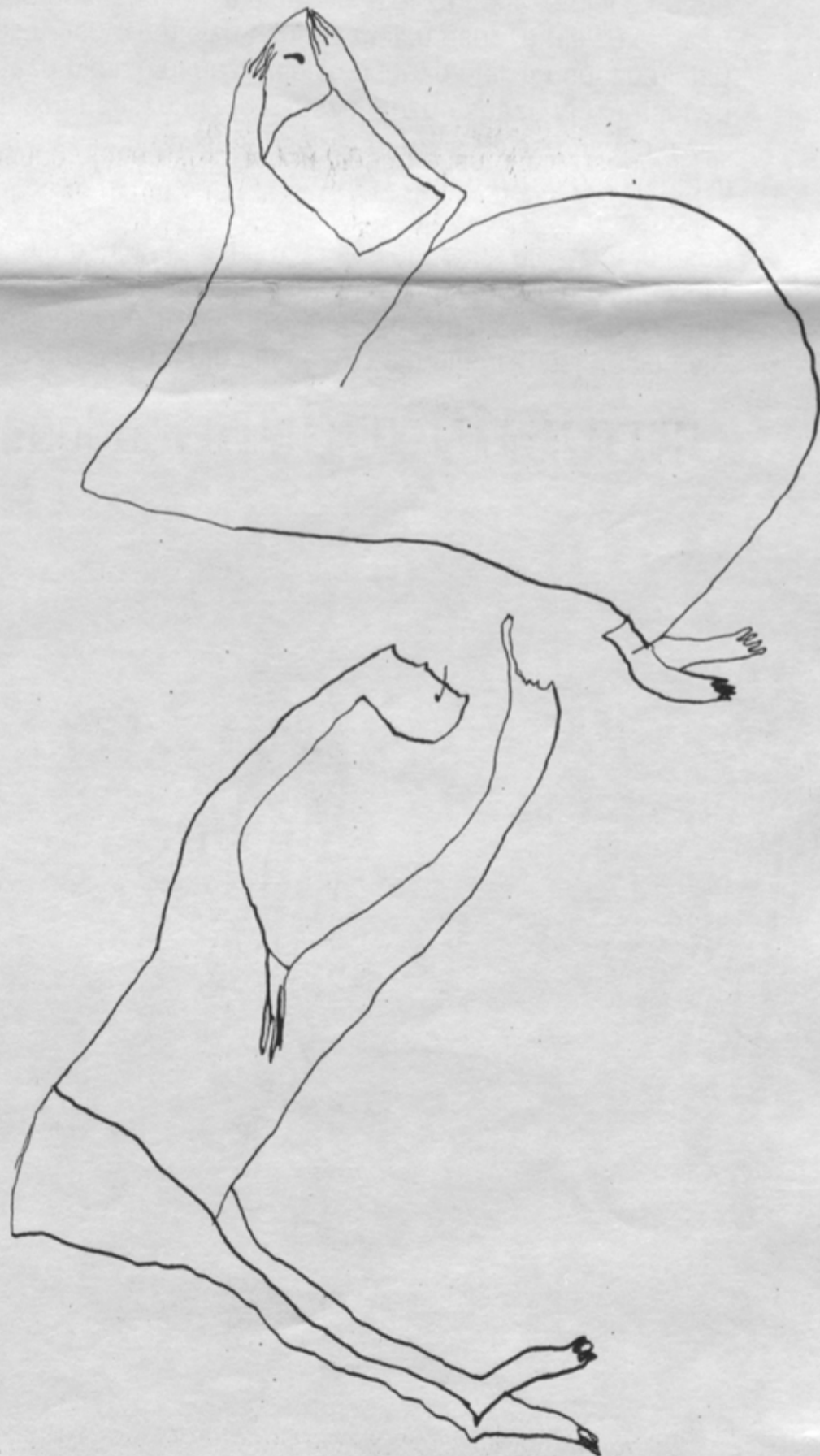
Savukārt doma, kura saplūst ar pasauli, ir pasaule, norāž tās skaldītājus un interpretētājus: "Du gleichst dem Geist, den du begreifst, nicht mir", saka zemes gars Ģētes "Faustā".

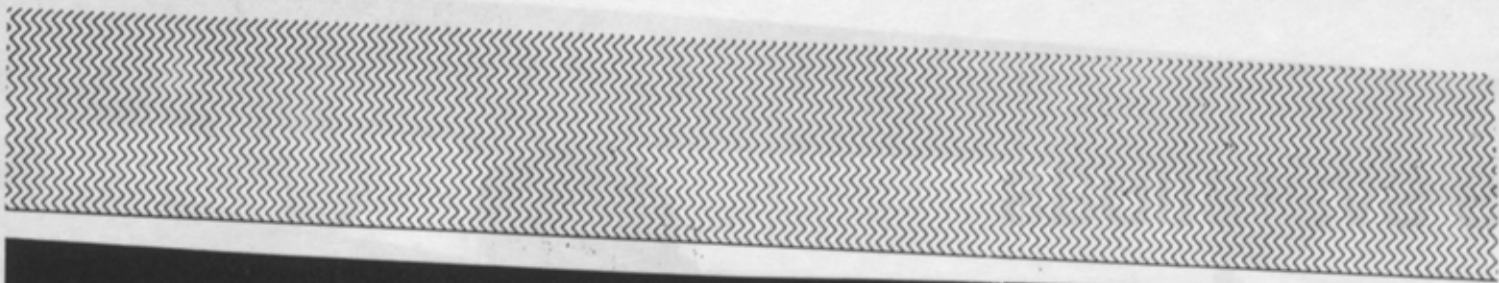
x x x

Darbs turpinās un turpināsies. Ar laiku talantīgākie no viņiem paplašinās to savu pusīti, kura ir veselā nepieciešamā daļa, kas ir ne tikai noteiktas kultūras, domāšanas, glezniecības valodas, bet arī nebeidzamo mākslas iespēju apjauta. Gribu iedzert izstāžu zālē pieejamo šampānieti kopā ar klātnesošo ANZELMA KÍFERA kungu uz nebeidzamajām *glezniecības* iespējām, kuras konkrētās izpaušmes konkrētajās "Maigajās svārstībās" neapšaubāmi iztirzās mani kolēģi!

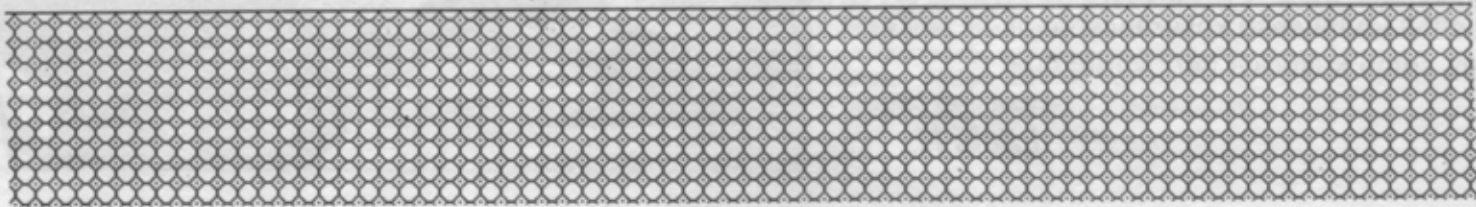
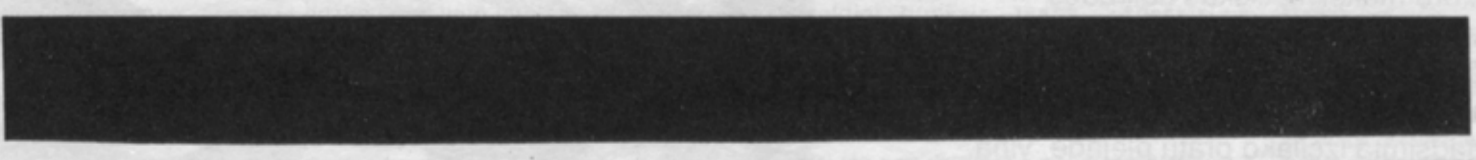
Helēna Demakova, 1990. gada 14. novembrī

* Tu līdzinies garam, kuru tu saproti, nevis man (vāc.)

Wichtig
III dala

Maigās svārstības

III daļa.

Maigās svārstības ir kustības un procesi, kas laika gaitā atkārtojas, bet - Maigās svārstības var arī neatkārtoties. Tās var aptvert vienu pilnu jeb nepilnu svārstību ciklu, vai arī izslēgt svārstības vispār. Situācijā ar somu rakstnieku Pirvolainenu, kurš iekrita bedrē (Maigās svārstības - II daļa), ir spēka līdzsvara novirzes no superpozīcijas principa. Kā iepriekš minēts, šīs novirzes apraksta ar lineāriem multivienādojumiem. Pirvolainens kritiena rezultātā pārdzīvoja neskaitāmas svārstību fāzes, starp kurām pastāv šo fāžu nobīdes. Pirvolainena svārstību periods ir atkarīgs no svārstīšanās ātruma, faktisko nosacījumu spiediena un vides pretestības, kā arī no Maigā svārsta reducētā garuma attāluma no svārstību centra. Situācija ar bedrē esošo Pirvolainenu ir sekojoša: Pirvolainens ir bedrē, bet suņi rej un rej un neapstājas. Viņiem nav mājas un arī Pirvolainenam nav mājas. Pirvolainens ir ļoti izsmalcināts somu rakstnieks un arī kurti ir izsmalcināti, tāpēc Pirvolainens zina, ka viņš nevar pateikt kurtiem par savu stāvokli, jo viņš zina, ka arī kurti zin (un arī kurti zin, ka Pirvolainens zina), ka šos vārdus ir rakstījis Lācis. Tomēr atrisinājums ir. Pirvolainens var teikt: "Kā teiktu Lācis, es esmu bedrē un netieku ārā utt." Šādi izbēdzis no viltotās nevainības, pateikdams, ka nav iespējams runāt, viņš būs tomēr panācis gribēto, pateicis, ka ir bedrē, bet bedrē smiltis ir līdz acīm. Ne kurti, ne Pirvolainens nejutīsies nevainīgi, viņi būs pieņēmuši pagātnes izaicinājumu, pateiktā, kuru nevar padarīt par nebijušu, izaicinājumu. Gan kurti, gan Pirvolainens apzināti ar baudu spēlēs ironijas spēli, un visi būs laimīgi, vēl vienu reizi parunājuši par kamieļiem. Šādā veidā Pirvolainens norāda, ka kurti lieto postmodernisma dubulto kodu. Runājot par postmodernismu un dubulto kodu, jānorāda uz tā ekstremālajām formām - uz svārstībām un līdzsvaru vienlaicīgi. Tādā veidā Maigās svārstības konfrontējas ar tradicionālo mākslu tādā pakāpē, ka pārsteigti ir gan paši Maigie svārsti, gan tradicionālisti. Tāpat pārsteigti ir gan kurti, gan udmurti. Pārsteigti ir visi. Pārsteigts ir arī pats Pirvolainens. Viņa reakcija ir sekojoša: "Atklāti sakot, es biju cerējis, ka tiks pasniegts deserts. Varbūt es maldos. To man grūti izskaidrot. Galu galā nav svarīgi, ka es ar lielu būkšķi eksplodēju. Tas ir viegli. Tieši tā."

Pakļaujot šo vārdu jēgu nopietnai izpētei un analīzei, kā arī pielietojot Lāča radikālās semantikas metodes, var izdarīt dažus interesantus secinājumus, un proti, Pirvolainens ar to gribēja pateikt, ka Maigo svārstību specifika un vēsturiskā dinamika atspoguļojas to kategorijās. Kategorijas ir īstenības praktiski garīgās apgūšanas mezgla punkti un būtisko likumsakarību izteicējas, kas visās nozarēs sintizē būtiskas zināšanas par noteiktām dabas, sabiedrības cilvēka dzīves likumsakarībām attiecībām,

abstrahējoties no nebūtiskā. Maigajās svārstībās tiek izmantotas tādas kategorijas kā skaistais, cildenais, traģiskais, komiskais, mākslas saturs un forma, daiļrades metode, stils u.c. Tas pauž specifisko skatījumu uz īstenību, tās

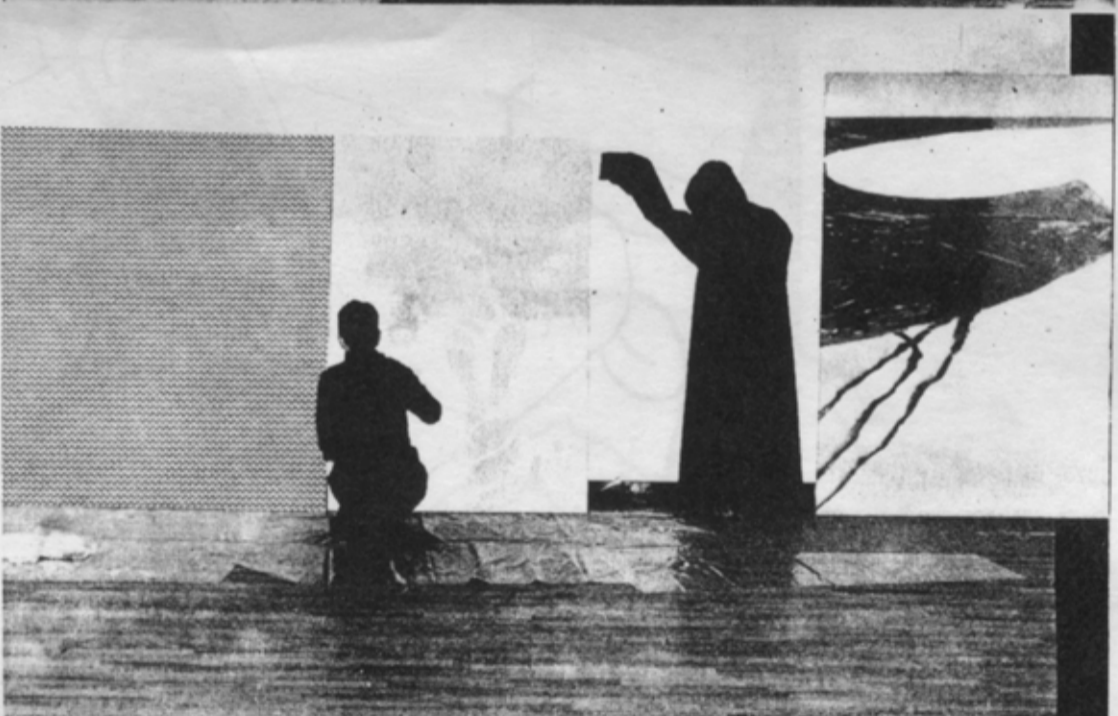
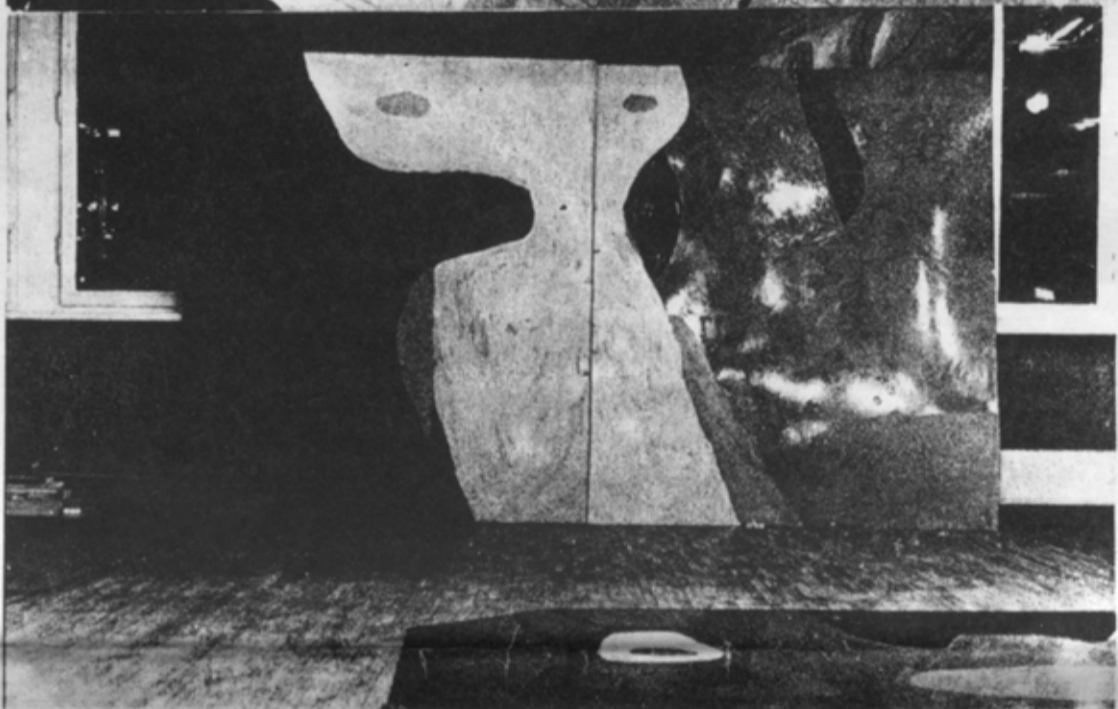
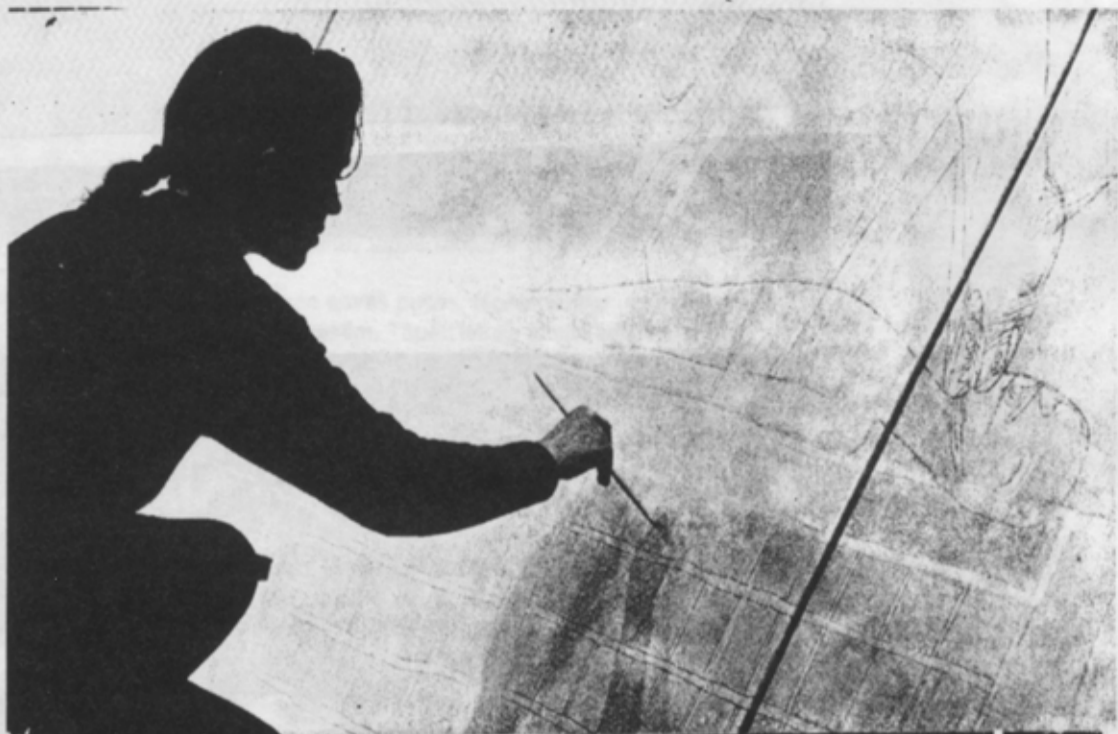
izziņu un vērtējumu raskturo mākslinieciskās daiļrades likumsakarības, to objektīvā un subjektīvā, konkrēti vēsturiskajā nosacītībā un vispārcilvēciskajā vērtībā.

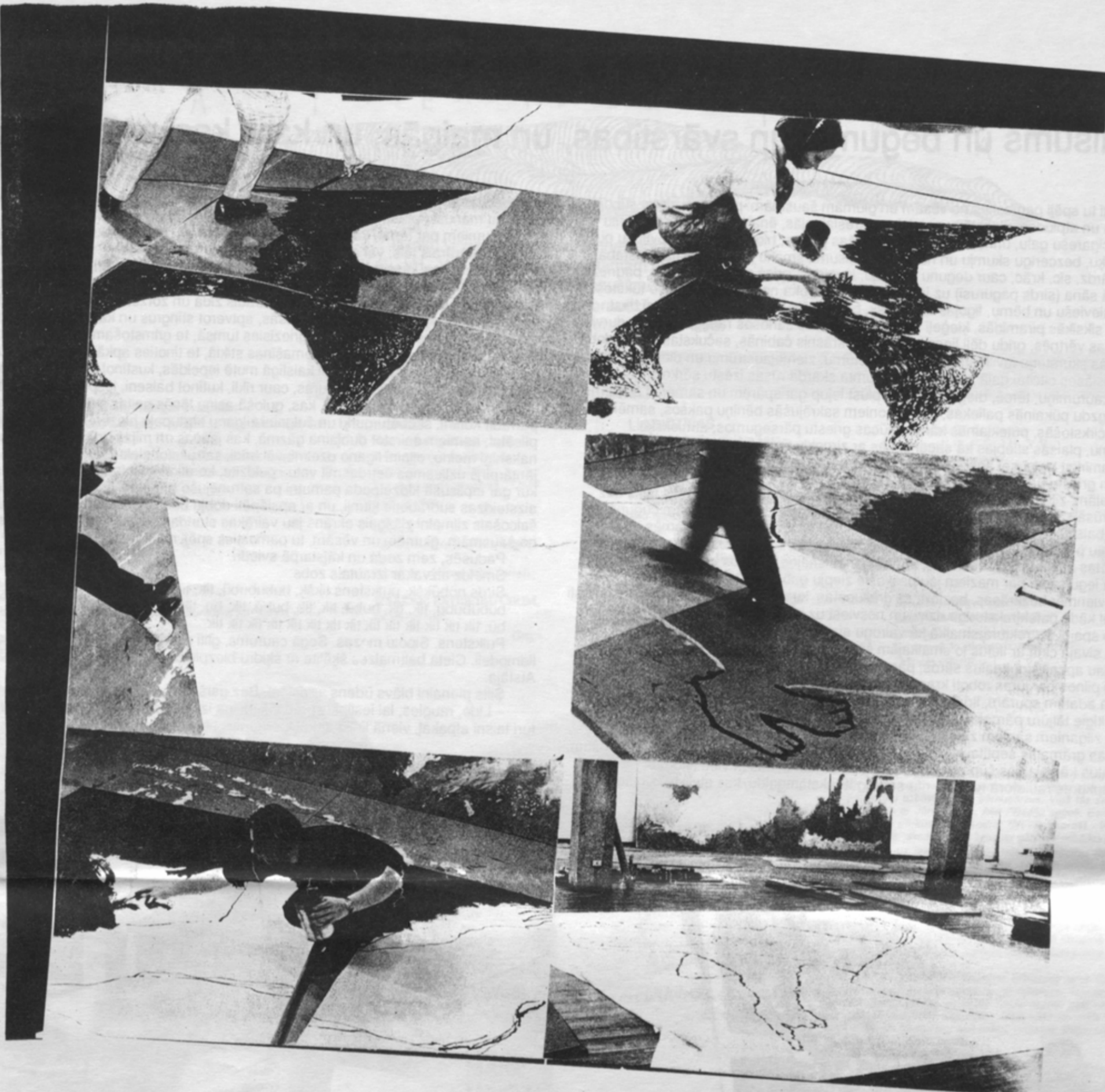
Šinī sakarībā Pirvolainens kā viens no Maigo svārstību pionieriem ierindojams gadsimta izcilāko prātu plejādē, viņa nozīme dažādu jomu attīstībā un latviešu kultūrā vispār, ir nenovērtējama; piedodiet, somu kultūrā ir nencvērtējama.

*J. v. Lācis
Pirvolaineni 1947 g.
Stokholma.*

Lācis N.

Gleznotāju teātris II

No 6. novembra, kad atklāja "Maigās svārstības" ir pagājušas desmit dienas.

Publika ļoti aktīvi atsaucās uz šo pasākumu. Vieni vispār apšaubā tā nopietnību; citi jau šodien grib konkrēti zināt, kādi būs rezultāti. Ir skatītāji, kas ar lielu pietāti tuvojas autoriem, bet ir arī tādi, kas bez kaut kādām "liekām ceremonijām" nostājas gleznotājam aiz muguras un fiksē katru viņa kustību. Līdz ar to šis "gleznotāju teātris" kā katrs teātris atklāj ne tikai aktieri, bet arī skatītāju kultūras līmeni. Publikas izturēšanās formas pret radošā darba procesu kļūst šeit par zināmu mūsu sabiedrības iekšējās kultūras spoguļi.

Sai kontekstā mani ļoti ieinteresēja tā "pretenzija", kuru kāds no skatītājiem izvirzīja Sandrai Krastiņai - vai viņa neorganizētos savā darbnīcā atvērto durvju dienas. Māksliniece atbildēja, ko tad vēl atklātāk kā "Latvijas" zālē var demonstrēt. Gleznotāji bez šaubām gūst dziļu gandarījumu no šīm acumirklīgām un spontānām sarunām ar apmeklētājiem, bet es minēto jautājumu saprotu arī vēl citādi - viņš ilgojas pēc vairāk intīmas tikšanās ar mākslu. Viņš vēlas iepazīties ar to apkārtni, kurā māksliniece strādā ikdienā, bet ne ar tiem ekstrordināriem apstākļiem, kas ir izstāžu zālē. Viņš vēlas tieši to sarunu ar gleznotāju, kad viņa ir viena pati, bet ne to, kad apkārt stāv cilvēki un klausās. Tā ir pamatota un attaisnojama personības iekšējā vajadzība un, acīmredzot, tāds publiskais pasākums kā "Maigās svārstības" neizslēdz vajadzību pēc individuālas tikšanās ar autoru.

Pagājušās desmit dienās Aija Zariņa, manuprāt, ir sagatavojusi kādus trīs - četrus lielformāta darbus. Viens no tiem. "Nāve un engēlis" ir jau redzams ieejas vestibulā. Kā parasti daži jautā, ko tas varētu nozīmēt? Man liekas, ka

tas ir tāpat kā ar skatuvi brehtiskajā teātri. Apmeklētāji priekšā uz atvērtās skatuves ir tāda tipa paziņojumi kā "1648.gads" vai "Mežs" u.c. A.Zariņa pati novērtē savus darbus, skatoties uz tiem no augšas. Viņas tuvumā vienmēr ir kādas mazas kāpnes, kas ļauj viņai tā kā teātri - distancē - aplūkot savus gleznojumus. Galu galā mākslinieces speciāli radītā nepilnīgā skaidrība var būt ierosinājums skatītāja garīgai, iekšējai aktivitātei. Vai tad tas ir slikti?

A.Zariņa jāaplūko arī tur, kur viņa negaidīti atklājas īpatnējā spilgtumā - "latvijas" kafējnīcā. Tās vienā stūrī, dabīgā pusēnā ir autore uz dēļiem gleznotā "Eiropas nolaupišana". Man šķiet, ka darbam ir atrasta īstā vieta un kopskaņa ar mūziku tas izstaro savā nosacītajā dekoratīvismā ierosinošas emocijas.

Tai pašā laikā man liekas, ka mākslinieces attieksmē pret savu daiļradi ir ne tikai izteikti atsvešinātās spēles elementi un īsts prieks par tiem, bet tagad, diemžēl, arī zināma, neizbēgama rutīna - bez kura vairs nav Aijas Zariņas auras.

Katrs autors strādā citā, savā režīmā un ritmā. Tā es Ģirta Muižnieka devumu pa šo laiku nemaz īsti neievēroju. So iemeslu dēļ arī ir ļoti grūti prognozēt pasākuma rezultātus. Varētu jau sacerēt līdzīgi jaunajiem intelektuāļiem kādu vizuālu dzeju vai DUB-INFO par krāsām un otu, par gleznotāju un telpu... To gan varētu, un galvenais tas ir pilnīgi bez riska! Tomēr riskēšu pārliecībā, ka šis pārdomas liecina ne tik daudz par "Maigo svārstību" dalībniekiem, bet gan vairāk par raksta autoru.

Mani ļoti savilņo Sandras Krastiņas radītie darbi. Katrs no tiem kompozīcijas malās parāda kādus cilvēkus ar dažādiem priekšmetiem rokās. Šie cilvēki, kas attālu atgādina ikonu tēlus, savās

dvēselēs ir izteikti trausli. Viņi arī ir kādā neizdibināmā neziņā par savām attieksmēm. Dažkārt šie cilvēki ir pārdabiski lieli, un maza auguma figūra viņu starpā varbūt liecina par garabailēm, par īsta cilvēcīguma deficitu. Es domāju, ka tas taisni tā arī ir, jo visās S.Krastiņas šeit radītajās gleznās fona, vides krāsu valoda ir spilgti agresīva, izaicinoši mažora.

Es pieļauju, ka mūsu elkoņu morāles un ārisķības laikmetā Cilvēkam ir neomulīgi!

Ievas Iltneres sešpadsmitajā novembrī vēl nepabeigtie darbi manu uzmanību saista cita iemesla dēļ.

Es redzu šīs gleznas kā lielas krāsu koncentrācijas. Viena no tām ir pelēki tumša, cita sidrabaini gaiša un trešā oranžbrūni neizteiksmīgā krāsā. Visām šīm krāsu iecerēm spīd cauri kādi pasakaini cilvēku tēli. Varbūt tas tiešām tā arī ir domāts - pirmie divi darbi nes sevi ļaunās, tumšās, miklainās vai labās gaišās, skaidrās dzīves iespējas, bet trešais simbolizē konformisma neizteiksmīgo vienaldzību. Ieskatoties šajos krāsu valodas kontrastos, es atceros beļģu simbolisma Zorža Rodenbeha 1892. gada romānu "Zvaniķis" par aplukušo Briges pilsētu. Manās ausīs skan ļaunais, nesavaldīgi tumšais zvans, sirdsšķīstais sudrabaini labestības zvans un tas zvans, kas ārēji ir mierīgs un neuzbāzīgs, bet glabā sevi daudzās mīlestības iespējas. Tāpēc arī sapratēji var klusēdami stundām skatīties autore nākslā. Patiesi!

Vai tas nav divaini, ka visi pieminētie autori manī izraisa kādas literatūras asociācijas? Es domāju par iemesliem, bet nevaru tos skaidri pateikt. Ieskatos "Maigo svārstību" pirmajā avīzē un konstatēju, ka Ģirts Muižnieks ir divas reizes

ieskribelējis savā lapaspusē vārdus: "Zanrs: publicistika". Tas var būt vie nķārši kādas rotaļšanās dēļ, bet var arī būt ar kādu noteiktu zemitēkstu. Katrā ziņā, lai man piedod mākslinieki un lasītāji - arī Edgars Vērpe mani vedina uz literāru salīdzinājumu. Kad es redzēju uz grīdas vienā rindā viņa muzikālā akordā mūmijas sarkofāāgos, mani kā ar zibeni satrieca vācu rakstnieka Hansa Falādes 1946. gada romāna nosaukums "Katrs mirst pats par sevi". Neatkārtojamā dzīve un vientulība! Vienkārši gribās stāvēt E.Vērpes darbu priekšā, sekot krāsu tonijem un klusi, nesteidzoši pamedītēt... Tomēr tad iezogas domās un jūtās kādas šaubas - mūmijas sarkofāāgos taču ir stipri munificētas. Personības individualitāte, viņas eksistencionālā vientulība un viņas gribētā iesaistība uniformētā mašveidīgumā... Vai tas nav tas traģiskais trijstūris, kas nosaka katra cilvēka likteni?

Normunda Lāča tulkojumi no "norvēģu" valodas pasākuma avīzē liecina, ka skatītājs citu starpā gaida patiesi eksperimentālus un novatoriskus darbus. Arī no E.Vērpes varbūt gaidīja tieši tādus!

Jāņa Mitrēvica grandiozās figūras un ekspresīvie krāsu laukumi mani to tapšanas stadijā nesaistīja. Tomēr es pazīstu skatītājus, kuriem šī krāsu trauksme ļoti patik.

Neviens no "aktieriem" nav vēl gatavs "izrādei". Tas ir normāli, bet jau tagad var droši teikt - "gleznotāju teātris" ir pilns ar intelektuāliem un emocionāliem ierosinājumiem visiem: pašiem māksliniekiem; tiem, kas šo "teātri" atzīst un arī tiem, kas to noraida.

Paisums un bēgums, un svārstības, un maigās, un kaut kas ar žultspūsli

III daļa

Naktī tu spēji pamosties no vēsām un glumām šausmām: pilsēta aiz loga šūpojas uzplūdos un atplūdos, piecstāvu nami, kuru krēslainajās, ēnainajās, kāpostu, vāriņu palagu, cigarešu galu, urīna, sviedru, piedegušas putas, hlorēta ūdens, apvītušu puķu, netīru zeķu, bezcerīgu skumju un necerīga izmisuma smaku piesmirdinātajās istabās miegā gārdz, sīc, krāc, caur degunu šņākuļo, ievaidas, griež zobus, mētājas, pagriežas no kreisā sāna (sirids pagurus) uz labo vai no labā (roka nogulēta) uz kreiso tūkstoši viriešu, sieviešu un bērnu, ligojas un krakšķ, betons čirkst, smiltis straumītēm birst, krājoties sīksīkās piramidās, ķieģeļi sprakšķ, logu rūtis sanošos rāmjos dzinkst, durvis iesmilkstas vērtņēs, grīdu dēļi liecas un plaisā, krāsnis čabinās, sačukstas, kauc, dobji sabalsojas skursteņu ievilinātie austrumu, rietumu, ziemeļaustrumu un dienvidrietumu vēji, lietuslāses citcītai galā vērpjas, atrod jumta skārdā rūsas izēstu sērkokīngalviņas lieluma caurumiņu, tērcē, diegā, straumē plūst lejup gar spārēm un samērcē aizpērno baložu ligzdu pūkainās paliekas, kas miljoniem sakrājušās bēniņu pakšos, samērcē izdedžu čirkstošās, puteklainās kārtas, sūcas griestu pārsegumos, atmieškšķē apmetumu, plaisas stiepijas kā sacenšoties ar zirnekļu timekļiem, zirneklis parāpjas sānis, samirkst pa pusei apēstā, no iekšienes izēstā muša, pilieni krājas, savelkas kritenam griestu bālajā spogulī, guļošie nenojauš, ka vajadzētu steigties uz aplupušajām. zilpelēki va sūdbūni krāsotajām vannas istabām, kur lēnais laiks bez kājiņām balstītās vannas, kur pie spoguļiem līki sakaltušas bārdas skujamās otiņas ar netīru putu paliekām ik katrā, kur aizmirstas, izspiestas zobu pastas tūbiņas saskrullētas asimetriskos veltnīšos, kur bālganpalsnējoe šķīvišos krājas pārpalikušie, plaukstā iegulšanai par maziem jau palikušie ziepju gabaliņi, kur žūstot uz spaiņiem rēgojas vienmēr bezkrāsas, bezformas grīdlupatas, kuru auduma porās savāktie outekļi dzīvo vēl kādu puteklraksturīgu dzīvi, un nosviest uz mirkli iesāņus šīs grīdlupatas, lai grabošo spaini aiz roktura smalkā kā vairogu aizsegtos priekšā vārgajām krūtīm un steigļos sīvajā ciņā ar lietus jo smalkajām šaltīm, kas brīdī, kad rožpirkste Ausma pa logiem jau apzeltis gultgalus sēros, pārvērtis istabu tūkstošus, guļošo elpas tik spīvi un pārbiezi pilnos par jūras roboti krastoto līci, un zivis peldēs visapkārt, asari svīrotie, asām kā adatām spurām, lidakas kārās, kas nesmādē itin neko, kas vien mazāks par pašu, viltīgie tāljuņu pārpeldētāji, tārpiem līdzīgie zuši, plakānās butes un veiklās un tērauda zilganiem sāniem zibošās reņģes, jūras zirdziņš, kas pazīstams katram no zoologijas grāmatas septītai klasei, bet dabā nav redzēts ne reizi, var gadīties guļošam, kura matas kā zaļālgēs šūpo uzplūdu duļķainā straumē, kas tā vien tīko pret centrālapkures radiatora roevoto rīfu sadragāt rakstāmgaldū, kas atvilktnēs glabā

kabatas portfeļus, pilnus ar naktī nevajadzīgo un nevērtīgo naudu, neuzrakstāmu romānu manuskriptus, veļas pieņemšanas punkta kvītis, skolēnu butnīcas ar sacerējumiem par tēmu, kas ir patiesais jauncelsmes darba prieks un kas ir mans mīļākais literārais tēls, vai arī drēbju skapi, no kura, tam bōjāejot, straumē aizplandīs mēteļi biezie ar sudrablapsu un polārlapsu apkaklēm, vatelins ātri jo ātri piemirks, velkot uz dzelmi drapa un gabardīna maisus, kas līdzināsies pagājušā gadsimta ūdenslīdēju zvaniem, ātri putošās bangās sev ceļu atradīs zīda un žoržeta kleitas, kas tikpat viegli kā balles spoguļotajā zālē reiz griezušās, aptverot stingrus un kārus, un nedaudz sviedrotus sieviešu stāvus, tagad griezīsies tumsā, te grimstošam mēteļim pielipot gluži kā lapas, kas rudeni ietriecas automašīnas stiklā, te tinoties apkārt ap vakara uzvalku stīvajiem stāviem, vaļējā krācoši kaislīgā mutē iepeldēs, kustinot izliekto, robaino astīti, vēcinot dekoratīvi paplestās spuras, caur rīkli, kutinot balseni, iesprauksies barības vadā un tūdaļ jau nonāks kuņģī, kas, guļošā asiņu lēnās gaitas svārstīts, vēl turpina pārradīt kotleli, skābētu gurķi un žulgaini zilganu kartupeļu biezeni, un, sabrūkot pilsētai, namiem sairstot dubļainā gāzmā, kas jauca un miņas un kuļas ar okeāna naksniņi melno, eļļaini līgano dzelmi, vēl brīdī, satrūkstot elektrības vadiem, kā jāntārpīnš uzliesmos četrdesmit vatu spuldzīte, ko atkal kaimiņš atstājis degam atejā, kur gar iepļisušā klozetpoda pamatni pa satrunējušo grīdu uz visām pusēm spridzīgi aizsteidzas sudrabotie ķitmi, un ar apslāpēti dobjū būkšķi eksplodēs televizors, kura šalcošais zilmelni zilbigais ekrāns jau vairākas stundas vēsti, ka programma beigusies: no šausmām, glumām un vēsām, tu pamosties spēji naktī.

Padusēs, zem zoda un kājstarpē sviedri.

Smeldz aizvakar izrautais zobs.

Sirids nobūkšķ, pulkstens tikšķ, bubububū, tik, tik,

bubububū, tik, tik, bubū, tik, tik, bubū, tik, bu, tik tik,

bū, tik tik tik tik tik tik tik tik tik tik tik tik.

Pulkstens. Sīpolu mizas. Segā caurums, gliņi apšūts, lai nepļīst tālāk. Zēns ar

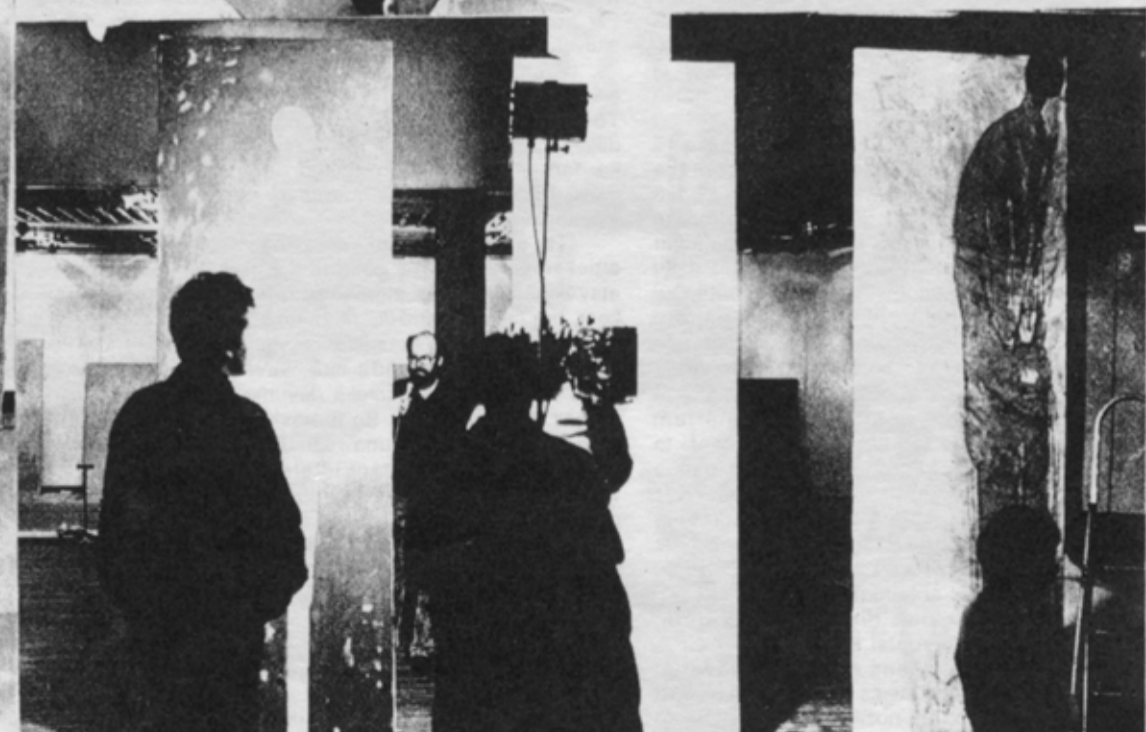
lidmodeli. Cieta baltmaize.š šķēlīte ar šķidru biezpienu. Kā smaržo. Bija tava māte.

Atstāja.

Silts pienaini blāvs ūdens ar rīsiem. Bez garšas.

— Lido, raugies, lai ieslīpāis pretvējš trīsina izplestās lidpalvas spārnu malās, kājas turi taisni atpakaļ, vienā līnijā ar kaklu, raugies tieši uz debessmalu.

Pēteris

Vārdiskošanas stūrītis.

Sandra.

Cilvēku un vides (pasaules) problēma kā figūras situācija gleznas plaknē. Cilvēka eksistences, izdzīvošanas, svētuma un atpestīšanas gaidu problēma.

Pati gleznieciskā vide savos triepienos virpuļo, kustas, veļas, vibrē. Ir vieliska, dzīvo ar mums tikai uzmināmiem sarkanā, zaļā, tumši zilā, brūnā mērķiem. Cilvēks kā plaiksnījoša svecīte šajā telpā. Lūdzot, liecoties, brīnoties, aizejot (retāk atnākot). Reizēm saraustīts gabalos, šķeltis ar gleznas malām. (Šķelšanās, nogriezumā moments svarīgs kā figūru mirklīguma idejas uzsvērums). Cilvēks ilgā mēģinājumā kā akā stāvēt, uz dievu vai brīnumu gaidot. Cilvēks un "virs - es"? Cilvēks un svētums. Cilvēks kails un smieklīgs savā naivumā (tik bieži pavīd karaļu kroņi). Bet ilgotais svētums ir pietiekami ekspresīvs, vienaldzīgs pret individu kā vērtību. Rodas eksistences truluma, fatālisma pieskaņa. Ne tā kā levas gleznās kā iekļaušanās, ieašanās vidē, bet kā sāpīga piemērošanās un pat pretošanās mēģinājums (reizēm ar slūrainību, apjoma uzsvērums). Taču šai cīņai nav materiāla pamata, jo ķermeņu apjomīgums (vieglām, krāsainām ēnām) iekšēji ir bezspēcīgs, tukšs un izmisīgs. Tāpat šajā mēmā lūgumā un izdzīvošanas kārē figūras pagarinās, līnijās ieskanas maniere (pozitīvā nozīmē kā harmonijas meklējums jebkuros apstākļos), bet reizēm arī asums leņķos, kādā ekspresīvā kustībā. Sandras gleznas problēma ir starp tēlu - formulu un materiāla (krāsu, faktūru) vieliskumu. Aktīvas krāsas mijas ar tonāli smalkām pelēkā, violetā, rozā niansēm. Tas apstiprina augšminēto, bet ir arī bīstamas savā pretrunīgumā.

Vārdiskotājs
Ivars Runkovskis

Pieskaņojoties "Maigajām svārstībām" šobrīd pasaulē paralēli notiek sekojošas izstādes un starptautiski mākslas pasākumi:

Briselē, Palais des Beaux-Arts līdz 30 decembrim apskatāma izstāde "Cilvēces attīstības 5 miljoni gadi".

Dānijā, Odzenē, izstāžu zālē Brands Klaedefabrik līdz 18. novembrim notika izstāde "Images of Rock" (Roka tēli). Tur tika demonstrēti tēlotājas un rokāmūzikas saskares punkti.

Turpinās ceļojošā izstāde "Attēli debesīm" līdz 7. decembrim tā apskatāma **Hamburgā** Deichtorhallen. Tajā ļoti ievērojami mākslinieki no Eiropas, Japānas un ASV veidojuši gleznas uz japāņu papīra.

Cīrihē līdz 11. novembrim notika izstāde "1968 gads - konkrētās utopijas mākslā un sabiedrībā".

Parīzē līdz 30 decembrim skatāma izstāde "Nature Artificielle" (mākslīgā daba). Citu starpā redzami D. Fleivida, K. Boltanska, Dž. Košuta, M. Merca, B. Naumana darbi.

Venēcijā līdz 9. decembrim var aplūkot izstādi "No Van Goga līdz Pikaso", kura notiek Palazzo Grassi. Pirmo reizi šie darbi no Gugenheima un Tanhauzera kolekcijām apskatāmi Eiropā.

Barselonā līdz 18. novembrim varēja iepazīties ar izstādi "Jozefs Boiss-Eirāzija". Pēc nākamās izstādes pieturas punkta - Hanoveras, izstāde ceļos uz Maskavu, uz Puškina muzeju.

Parīzē, Centre National des Arts Plastiques, līdz 2. decembrim rādīs izstādi "Pjērs Klosovskis - Retrospekcija 1950-1990".

Minhenē, ar nosaukumu "Tableau '90" (gleznas '90) no 2. līdz 18. novembrim notika starptautiskais projekts, kurā mūziķi, performances mākslinieki un gleznotāji eksperimentālā kopdarbībā centās rast mūsdienīgas izteiksmes formas (Citu starpā V. Ocborns, J. Ivamoto, M. Lukass).

Insbrukā, Tiroler Landesmuseum Ferdinandeum, 17. un 18. novembrī notika starptautisks simpozījs "Mā 'ksla un valoda" par izteiksmes līdzekļiem, kuri atrodas paralēli kā tēlotājā mākslī tā literatūrā (piem., konkrētā po ēzija un konceptuālā māksla).

Monte Karlo, līdz 1991. gada 1. februārim notiek starptautiskais mākslinieku, zinātnieku un kompjūteru grafikas, kompjūteru animācijas, kompjūteru mākslas, kompjūteru simulācijas, multimēdiju pielietotāju forums "IMAGINA 91".